

מדיניות שימוש בכלי בינה מלאכותית במכללה ירושלים

עקרונות מנחים: בינה מלאכותית (AI) מהווה כלי רב עוצמה, שיש לנהוג בו באחריות ובאופן מושכל. היא מאפשרת להעמיק את החשיבה, להפיק תוצרים יצירתיים וחדשים, לשפר ולזרז תהליכים, ובפרט בתחומי ההוראה והלמידה. תהליך ההטמעה יכול פיתוח מקצועי של המרצים, בחינת אפקטיביות והבנה שמדובר בטכנולוגיה בעלת קצב התפתחות מואץ המחייב עדכון של העקרונות מעת לעת. אולם, לצד זאת חשוב להימנע מהסתמכות-יתר ולקבוע נהלים ברורים לשימוש אפקטיבי ואתי שיאפשר העמקת תהליכים לימודיים ולא רידודם.

הנחיות למרצים:

1. ניתן ומומלץ להשתמש בבינה מלאכותית לצורך הרחבת הידע המקצועי והמחקרי, הגברת החשיבה היצירתית והפקת תוצרים מגוונים, אך חשוב לתקף ידע זה מתוך הבנת אופן פעולתה לאור הטיות אפשריות.
2. ראוי לשמש כמודלינג עבור הסטודנטים ולהדגיש שימוש אתי ואחראי. מומלץ להקדיש זמן במהלך הקורס לדיון פתוח במדיניות השימוש בבינה מלאכותית, לעודד שיתוף בהתנסויות ואתגרים, לעודד חשיבה ביקורתית על השימושים האפשריים של בינה מלאכותית בהוראה, לחקור את ההזדמנויות והאתגרים שהיא מציבה, ולפתח גישה מושכלת לשילוב טכנולוגיה בחינוך. דיונים אלה יכולים לכלול ניתוח משותף של תוצרי בינה מלאכותית, תכנון שיעורים המשלבים טכנולוגיה באופן מושכל, ובחינת דילמות אתיות הקשורות לשימוש בבינה מלאכותית בחינוך.
3. חשוב להתאים את המטלות כך שידגישו חשיבה ביקורתית, יצירתיות ותהליכי למידה משמעותיים. על המרצה מוטל לבנות מטלות שתשקפנה את ההשקעה והחשיבה האנושית, ועל הסטודנט/ית מוטל להראות זאת בעבודתו. לדוגמה, ניתן לכלול במטלה מרכיב יישומי או היצג בעל פה.
4. ראוי לתכנן את המטלה כך שהיא תדרוש מהסטודנטים העמקה, מחשבה, ומקוריות. בעידן בינה מלאכותית עיקר עבודת הסטודנט/ית היא לדעת להבחין בין תוצר אמיתי ומשמעותי לתוצר תפל.
5. מרצה רשאי לתת הנחיה שאין להשתמש בבינה מלאכותית. אמנם דרך זו אינה מומלצת, כיוון שלא ניתן לאכוף זאת ובעיקר כיוון שהתעלמות מתרומתה איננה מכשירה סטודנטים לדרכי הלמידה וההוראה המתאימים לעידן הנוכחי. להיפך, ראוי לנצל את האפשרות להשתמש בבינה מלאכותית על מנת לדרוש מהסטודנטים להגיע לתוצרים משמעותיים יותר משהיה ניתן לצפות מהם בעבר.

6. כלי בינה מלאכותית יכולים לסייע למרצה בבניית ושיפור המטלות והתאמתן ללמידה אפקטיבית. ככל שהמרצה יכיר יותר את האפשרויות העומדות בפניו, כך יידע להתמודד בצורה טובה יותר עם השימוש של הסטודנטים בכלים אלו.
7. המרצים נדרשים להבהיר בסילבוס, במודל ובעל פה את האופנים בהם ראוי להשתמש בכלי בינה מלאכותית והאופנים בהם אסור להשתמש. במקרה של איסור מלא או היתר מלא בשימוש בבינה מלאכותית - יש לציין זאת באופן בולט.

הנחיות לסטודנטים:

* אופן השימוש בבינה מלאכותית מסור לשיקול דעתו של המרצה בכל קורס. ההנחיות להלן נועדו במקרה שהמרצה לא הבהיר זאת. בכל מקרה של סתירה בין האמור כאן להנחיית המרצה – הנחיית המרצה היא הקובעת.

1. עיקרון מנחה ושקיפות: השימוש בבינה מלאכותית מותר ואף מומלץ כתמיכה בתהליך הלמידה, תוך שמירה על יושרה אקדמית וקידום חשיבה עצמאית. חובה לפרט באופן ברור את השימושים בבינה מלאכותית במהלך כתיבת העבודה האקדמית ולשקף אותם בפני מרצה הקורס.
2. שימושים מותרים ומגבלות:

• מותר:

- ✓ סיוע בתכנון, ארגון רעיונות, איתור מקורות ראשוניים, עריכה ובדיקת שגיאות. תמיכה ביצירת תוכן וביצוע ניתוח - מותרים כל עוד הסטודנט/ית מובילה את התהליך ומפעילה חשיבה ביקורתית.
- ✓ מותר גם השימוש ככלי להרחבת ידע, העמקת הבנה וקבלת השראה לרעיונות חדשים.

• מוגבל:

- ❖ בחלקים אותנטיים (כמו כתיבת יומן אישי, רפלקציה וכדומה) של משימות לימודיות, יש להימנע משימוש בכלי בינה מלאכותית.

• אסור:

- ☒ אין להשתמש בבינה מלאכותית לתכנון, כתיבה, איסוף מידע, ניתוח, עריכה או שכתוב של עבודה או חלקים מעבודה במלואם ללא מעורבות הסטודנט/ית. הסתמכות מלאה דינה כהעתקה, ותגרום לפסילת העבודה.
- ☒ אין להשתמש בבינה מלאכותית על מנת לייצר תיעוד אותו יש לאסוף מהשטח, כגון ראיונות, תצפיות, מסמכים בית-ספריים, תשובות לשאלון, תיאורים של עבודה או התנסות של התלמיד במוסד חינוכי, וכל דבר אחר שנועד לשקף מציאות שהתרחשה בפועל. השימוש בבינה מלאכותית למטרות אלו מהווה זיוף ופסול מוסרית.

- ☒ אין להשתמש במקורות או מאמרים על סמך ציטוט או סיכום של בינה מלאכותית. בינה מלאכותית איננה מהווה מקור. היא עשויה להמציא מקורות ומאמרים שלא קיימים, ועשויה להציג מקורות אמיתיים בצורה לא נכונה או מדויקת. ניתן להשתמש במקור שהוצע על ידי כלי בינה מלאכותית רק לאחר איתור המאמר המקורי ובדיקתו.
3. אחריות ויכולת הסבר: האחריות המלאה על התוצר הסופי, כולל דיוק המידע והטיעונים, חלה על הסטודנט/ית. הוא נדרש להבין ולהיות מסוגל להסביר את כל חלקי העבודה, גם אלו שנעזר בהם בבינה מלאכותית.
4. הצהרת שימוש והתייעצות: בהגשת מטלות סיכום קורס או עבודות מחקר, יש למלא תצהיר המפרט את היקף ואופן השימוש בבינה מלאכותית (ראו הצהרה למטה). הגשת מטלה ללא הצהרת שימוש נחשבת כהעתקה. במקרה של ספק לגבי שימוש מסוים, יש להתייעץ עם הצוות האקדמי.
5. גמישות ועדכון: הנחיות אלו כפופות לעדכון תקופתי בהתאם להתפתחויות טכנולוגיות ואקדמיות.
6. היחס לשימוש פסול או לא מוצהר בבינה מלאכותית: במקרה שנמצא שימוש לא ראוי בבינה מלאכותית, המקרה יועבר לראש התוכנית או החוג על פי שיקול דעת המרצה, ויידון בוועדת משמעת מוסדית.

3

נספחים:

1. בכל הגשה של מטלה במודל, ברירת המחדל היא שהסטודנט/ית צריך/ה לאשר את ההיגד הבא:

הוספת הגשה

☐ עבודה זו נכתבה על ידי, ללא סיוע חיצוני כלשהו, לרבות שימוש בבינה מלאכותית. במידה והשתמשת בכלי דיגיטלי/ בינה מלאכותית/ אדם אחר, פרטי/ בעבודה את סוג והיקף השימוש.

2. המלצה להצהרת הסטודנט/ית בהגשת עבודה:

סמך/י את ההיגד המתאים:

- א. עבודה זו נכתבה על ידי, ללא סיוע חיצוני כלשהו, לרבות שימוש בבינה מלאכותית.
- ב. במהלך הכנת המטלה/העבודה, השתמשתי בכלי דיגיטלי/ בינה מלאכותית/ אדם אחר. פרטי/י: סוג השימוש (תמצות, עריכה או כל עיבוד נוסף אחר): חלקי המטלה שבהם נעזרתי בכלי/באדם אחר:

כל שאר חלקי המסמך הם פרי הכתיבה, הרעיון והניסוח שלי בלבד.

חתימה: _____.

כתיבת המסמך: תמר שוורץ, ניצן אליקים, איל גפן, שרה חבשוש